

Kiadóhivatal:

Báter-nyomda, Kaszinó-bazár épület.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.Belmunkatársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.Kiadja Báter János nyomdája.
Egyes szám ára 20 fillér.

Az elhagyott gyermekek.

Franciaországban, a rosszkor született, felesleges gyermeket beleteszik a lelenczházak kapuja mellett levő kosárba, megnyomnak egy villamos gombot s a kosár gyermekestül automata belfordul a lelenczházba. A gyermek elhelyezést nyert. Senki nem érdekli a szülők kiléte felől s a szegénylős anya megkíméltetik minden felesleges szenvedéstől, szégyenkezéstől. A lelenczház azután az országos alapból s a magánosok alapítványából a lelenczeket, azaz inkább a lelenczházban így könnyűszerrel elhelyezteteket felneveli az ország s az egész társadalom hasznos polgáraivá s nem egy nagy festőjét, szobrászát, világhírű íróját köszönheti a nagy köztársaság eme humánus intézményének, melynek híján azok talán a társadalom terhévé, sőt sokszor átkává fejlődtek volna.

Nálunk a lelenczügy még ennyire rendezve nincsen. Az elhagyott, kített gyermekek száma évenként ezrekre rug. S a legtöbb esetben, mint az országutak gyermekei, a lebujok, a rosszhírű tanyák, koldusok, cigányok neveltjei, kártékony duvadai lesznek társadalmunknak.

Régi baj ez, melynek egyetlen magyarázata szegénységünkben rejlik. Nem versenyezhetünk hiába, anyagilag

a művelt külfölddel s így e téren levő intézményeink még igen sok kívánnivalót hagynak hátra.

A gyermekvédő egyesületek között mindenesetre az Országos Gyermekvédő Liga az, mely számottevő sikereket tud immár rövid fennállása óta felmutatni. Hihetetlen ágilitással oldja meg a maga elé tűzött nehéz feladatát, társadalmi uton segíteni siet azon, a min az, ország vagyona nem segíthet. S célja mihamar megvalósul. Az évenként rendezett gyermeknapok már is sok apró, romlásba menő gyereket mentettek meg társadalmunk számára s az adakozások, gyűjtések, jótékony-célú hangversenyek jövedelmei, hovatovább egy oly nagy alapot létesítenek az egyesület céljaira, hogy az rövidesen megvalósíthatja teljesen, kitzűzött programját.

Más helyeken két napja, hogy az országos gyermeknap lezajlott. Nálunk pedig éppen ma van az. S egyetlen város sem akad, a mely e humánus célra valamit ne adakoznék. Mindenki, aki csak teheti, hozzájárul filléreiével e nemes s egyben hasznos célhoz, mert mindenki belátja, hogy az elhagyott gyermekek nevelése, azok tanítása s fentartása csupán s egyedül a társadalom, tehát mindnyájunk hasznára lehet, mert megment bennünket azoktól a pusztító, felesleges elemek képződésétől, melyek mindnyájunk fizi-

kai és vagyoni épségének megromlását tüzték életcélul magyarázva a társadalom, az ország hasznosait neveli belőlük.

Nem méltán nyeltem azt, hogy ezen nemes egyesületnek buzgalmat, melylyel szinte felvillanyozó társadalmunk petyhüdt, elernyed idegzetét s szinte lázas tevékenységet vált ki itt és mindenütt a meglehetősen fáradt, nehezen hevülő közönségből. Láttuk a mult évben, hogy az urnák mellett egész nap élénk élet uralkodott s szépen is adakoztak a nemes eszme javára. Városunk hölgyei megérdemlett, a célnak megfelelő buzgalmat fejtettek ki s igyekezetüket siker koronázta. Az üzletekben is hirdették a liga plakátjai, hogy a tisztos kereskedő osztály is részt kért magának a közadakozásból. Szóval meglátszott, hogy társadalmunk, át van hatva a gyönyörű eszmétől s tőle telhetőleg igyekszik áldozni e kulturális missió megvalósítására.

Hisszük, így lesz az idén is. S így kell annak lennie. Büszkén lobog a zászló a kaszinó bazár előtt. Menjünk, csoportosuljunk alá. Az ott ma lezajló gyermeknap eredménye nem csak kulturális fejlettségünk bizonyos fokát fogja hirdetni, de tanubizonyosága lesz nemes áldozatkészségünknek, jószívünknek, a mely pedig a világ legnagyobb gazdagsága.

TÁRCZA.

Ötvenegy év.

*Szívemet, lelkemet te hozzád emelem,
Költől szállott reám mindég a kegyelem.
Ezerszer légy áldott édes jó Istenem!*

*A multban is mindég hozzád könyörögtem,
Védő karjaidat éreztem körültem,
Órzó angyalidat ott láttam fölöttem.*

*Egy kevés örömben nekem is volt részem,
Am csapásodra is, bár lehajlott fővel,
Meggyengült erővel;
De nem fogyó hittem,
Sőt bizó reménnyel voltam mindég készen,
Mindég hozzád tértem,
Kegyelmedet kértem.*

*Az Ur gondot visel! Sokszor tapasztaltam,
Éreztem is gyakran;
Tudom, hogy szent szemed vigyázása rajtam,
Jóságodért neked mindég hálát adtam.*

*Ne is hagyj el soha, Istenem, jó atyám,
Ne hagyj el épp mostan, az élet alkonyán,
Hiszen a sötétlől, éjszakától félünk,
Ám, ha rettegünk is, benned van reményünk!*

*Órizz hát meg engem, kedvesinket védjed,
Ha végsőt sóhajtok, jó atyám megérted,
Akkor is csak téged áldlak és dicsérlek!*

SZÉKY GÉZA.

A Bári fiak.

Irta Kazár Emil.

Az 1849-iki év augusztusában Klapka tábornok a körülvevő Komáromból üzenetet akart küldeni Érsekújvárra az ottani magyar táborba. Ez a tábor őrizte a Pozsony és a felvidék felől jövő utat a Duna és Komárom felé.

Az üzenet átadására a két Bári fiu, Gábor és Mihály vállalkoztak, két uri fiu, akikben Klapka is megbízott. Egyik megy jobbra, a másik balra. Kettő közül egy biztosabban keresztül vergődik az ellenség, mintha együtt indulnának.

Bári Gábor, az idősebbik, a Vág kiöntéseinek és ingoványainak tartott. Csontba foglalt kerek papaszemet tett föl. Örezáját leborotváltatta. Zsebébe rakta szegény Wagner Nikodém iratait és bizonyítványait. Ez a Wagner bécsi orvosnövendék volt. A bécsi légióval jött Magyarországra. Itt megismerkedett Bári Gáborral, aki szintén orvosnak készült, de már tanulása kezdetén honvéddnek ment. A kis Wagner csakhamar elesett. Bári Gábor bizott benne, hogy az írsaival keresztülhatol az osztrák őrségen és táboron. Orvosi szereket, egy ládában patikát, metsző kést, kötőszereket vitt magával. Utközben még recepteket is irt a falusiaknak. Rongyosan, óvatosan ment tovább. Ahol csak lehetett, utnéküli mezőkön járt.

Czirkáló osztrák előőrők azonban csakhamar elfogták. Azt mondta, hogy a magya-

roktól szökik. Wagner Nikodém írsái rendben látszottak. Egyéb írás nem volt nála, mert az üzenetet fejében vitte. Hanem azért nem bocsátották el. Majd elválik, hogy kicsoda és mi járatban van.

Egy urasági granárium volt átalakítva előrsi hadiszállásul. Báró Hausknecht Leopold parancsolt a Granárium C. 2. név alatt bejegyzett stáción. Igazi császári tiszt volt, valamelyik kaszárnyában született Galiciában, a horvát grániczon gyerekeskedett, Olaszországban kezdte a katonáskodást. Egész életében trombitaszóra ébredett és dobpergés után tért aludni. Maga sem tudja, hogy milyen nációhoz tartozik.

Báró Hausknecht a stáció hivatalos kancelláriájában egy halom között ült, mikor a forposzt jelentette, hogy kemény tusakodás után elfogtak valakit, aki valószínűleg Komáromból jött, vagy odamenekülő kém. Élet-halálra védelmezte magát. Amig össze nem rogyott, nem is birtak vele.

— Föl kell kötni — dünnyögte a major.

— Vallatás nélkül?

— Lehet remélni tőle valamit? — tudakolta Hausknecht.

— Majd csak teszünk vele valamit — felelte a hadnagy. — Hamis írást találtunk a sikkájába varrva. A jobb lábát ellőttek, bal vállának lapoczkáját keresztül lötték. Talán meg sem éri a reggelt. Ki kell hallgatni.

— Ha spion, semmi teketória — morgott a major. — Jó, hát hadd lássam és

Az igazi jótékonyosság ellenérték nélkül nyújtja segélyző jobbát s nem keresi azt, hogy a nyilvánosság jutalma minő formában hálálja meg eme ténykedését; hanem megelégszik a szivekben felgyülemelő nemes érzelmekkel s jutalomnak tekinti a megelégedett lelkiismeretet.

E szent érzelmekkel járuljunk tehát a liga kitett perselyeihez. Gondoljon reá mindenki, hogy néhány fillérvével talán egy gyermekéletet ment meg.

Sok ily derék egyesületet, sok ily nemes érzelmű közeműködőt hazánknak s akkorani vihar, semmi csapás nem érte meg ezredéves magyar népünknek.

Tavaszi közgyűlése.

Tolnavármegye törvényhatósága mult hó 31-én tartotta rendes tavaszi közgyűlést gróf Apponyi Géza főispán elnöklésével. A tárgyalandó ügyek száma a póttárgysorozattal együtt 212-re emelkedett, volt tehát elég szép mennyiség egy napi tanácskozára. A bizottsági tagok ez alkalommal közepes számban jelentek meg, bár a nemrég lezajlott tisztújítással elégedetlen táborból, a márczius 15-ét illetően a közgyűlést jóval előzőleg kiadták a jelszót egy kis fenekedésre; várták is, lesték is egy némelyek a kínálkozó gyönyörűséget, hanem hát az alispánnak korrekt, mindenkit kielégítő javaslata lefegyverezte még a legbékétlenebb elemeket is.

A főispán üdvözlővén a megjelent bizottsági tagokat, a közgyűlést megnyitotta. A tárgysorozat első pontja, az alispán időszaki jelentése volt, melyet miután az előzőleg kinyomtatva a bizottsági tagoknak postán szétküldetett, *Jeszenszky* Andor biz. tag indítványára felolvasottnak tekintett a közgyűlés; azután a jelentésben foglalt indítványokra vonatkozólag az állandó választmány javaslatához képest helyben hagyták a *Styrum Lymburg* gróf és grófné fele alapítványokra felügyelő választmány határozatát, mely szerint új ösztöndíjak nem adnak ki és a fenálló ösztöndíjak kiadása az 1908/9. iskolai évtől kezdve felfüggesztetik mindaddig, míg a grófi alap az 1900. évi alaptörvényt el nem éri. A grófné alapítványánál pedig szintén nem adnak ki segélyt s a fennálló segélyeket 25—50 százalék erejéig leszállít-

ják, míg az 1900. évi alaptörvényt el nem éri. A gazdasági munkaházak építésére vonatkozólag a közgyűlés felhatalmazta az alispánt, hogy a földmívelésügyi miniszteriumnál a szükséges lépéseket mielőbb megtehesse és elhatározta, hogy az építés czéljaira a vármegyei alapok nyugvó tőkái kölcsönképp felhasználhatók lesznek. A szekszárd—bátaszék—baranyavár—eszéki vasút anyagi támogatását egyhangulag elhatározták s az alispánt megbízták, hogy a legközelebbi közgyűlésre részletes előterjesztést tegyen; a végrehajtó bizottság tagjaivá *Bartal* Béla elnöklésével megválasztották: *Simontsits* Elemér alispán, *Forster* Zoltán főjegyző, *Tóth* Odön tiszti ügyész, *Bajó* Pál központi, *Rassovszky* Juhán dunaföldvári és báró *Jeszenszky* György simontornyai járási főszolgabíró, továbbá *Kovács* S. Endre, *Bezerédj* Pál, gróf *Széchenyi* Sándor, *Sztankovánszky* János, *Csapó* Dániel, *Zavarovs* Gyula, *Pesthy* Pál, *Jeszenszky* Andor, *Tóth* Károly, dr. *Szentkirályi* Mihály, *Orffy* Lajos, dr. *Leopold* Kornél, ifj. *Leopold* Lajos, *Leopold* Sándor, *Bodnár* István, *Fekete* Agoston, *Harpát* Ferencz, *Tenczlinger* Lajos, dr. *Martin* József, *Török* Béla, *Török* Pál Majsai, *Ujj* János Grósz, *Návay* Emil, *Mayer* Alajos, *Rull* Nándor, *Nagy* György Hangonyi, és *Taffner* János, végül *Bikács*tól kezdve *Bátáig* a vonal mentén fekvő községek is bevonattak az érdekeltségbe. *II Rákóczi* Ferencz művészi becsü arczképét örömmel elfogadta a vármegye közönsége és gróf *Széchenyi* Sándornak az ajándékozásért hálás köszönetét nyilvánította. Márczius 15-ikének a vármegyei hatóságok által való megünneplése tárgyában tett alispáni indítványnál felszólt dr. *Schwetz* Antal s mindenek előtt elismerését és köszönetét fejezi ki az alispán gondos és mindenre részletesen kiterjedő jelentése felett s hogy az, előre megküldetett a bizottsági tagoknak, mert csak így nyerhet a vármegye közönsége, a vármegye közállapota felett tiszta képet, mielőtt még a tanácskozára egybegyűl; mindenben elfogadja az alispáni jelentést és hozzájárul a tudomásul vételhez, csak az utolsó indítványra van észrevétele; elfogadja és hozzájárul ugyan ahhoz, hogy a vármegyei közhatóságok ezentúl a márczius 15-ikét megünnepléjék, de nem maradhat szó nélkül az, hogy a f. évi márczius 15-én a vármegyeháza nem tüzték ki a nemzeti lobogót, holott értesülése szerint ez már évtizeden át szokásban volt és az alispán vezetése alatt a tisztikar az istentiszteleten is részt vett testületileg. A vármegye mind a hat választókerületében függetlenségi képviselő van s közülük *Szabó* Károly indítványára ezelőtt két évvel feliratot is intézett a vármegye a kormányhoz márczius 15-ének megünneplése tárgyában; ez a felirat, illetve kérvény maig sincs elintézve. A közgyűlés színe előtt felkéri *Szabó* Károly országgyűlési képviselőt, hogy az országgyűlésen mielőbb interpelláljon ebben az ügyben, hogy márczius 15-ének megünneplése törvényhozási úján rendeztessék, mert bár a közgyűlés ebbeli határozatát helyesnek tartja, de ilyen partikularis intézkedésekkel még sem látja állandóan biztosítottak.

Simontsits Elemér alispán köszönettel fogadja *Schwetz* Antalnak az alispáni jelentés felett mondott kritikáját és elismerését. Ami a zászló kitűzését illeti, elsősorban is a való tényről kell felvilágosítást adni, mely szerint téves a felszólaló bizottsági tag urnak azon állítása, hogy már évtizedes gyakorlat volna a zászló kitűzése, mert 58 éven át soha sem volt a zászló a vármegye hatóságainál kitűzve, sem márczius 15-ike megünnepeelve, csak a legutóbbi évben s mivel ez a folytonos vármegyei felfogás és gyakorlat az új felfogással most ellentétbe jutott, ő maga nem érezte magát arra hivatottnak, hogy az alant hatóságokat ez irányban utasítsa s éppen ezért saját kezdeményezéséből tette meg indítványát, hogy az arra illetékes hatóság, a vármegye közönsége hozzon határozatot az eddig fennállott gyakorlat megváltoztatására.

Ezután *Szabó* Károly országgy. képviselő, biz. tag, röviden kijelentette, hogy nemcsak azért, mert a vármegye közönsége egyenesen felhívta s így kötelességének tartja, de saját hazafias érzésétől indítatva is a megbízásnak eleget fog tenni.

Ezek után a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a vármegye összes közigazgatási hatóságai a márczius 15-ikét megünnepléjék ezután.

Az alispáni jelentés tudomásul vétele után, a közigazgatási bizottságnak és számonkérő széknek jelentését tudomásul vették. A közigazgatási bizottságban lemondás miatt megüresedett tagsági hely betöltését titkos szavazással ejtették meg: a legtöbb adót fizető bizottsági tagok szavazatszedő küldöttségébe megválasztották elnökül: *Bernrieder* Józsefet, tagokul: *Szabó* Károlyt és *Biró* Imrét, jegyzőül: *Szévald* Oszkárt. A választott biz. tagok szavazatszedő küldöttségébe elnökül: *Jeszenszky* Andort, tagokul: *Orffy* Lajost és *Frühwirth* Jenőt, jegyzőül: dr. *Perczel* Bélát. Beadatott 127 szavazat, melyből ifj. *Véber* Jánosra 65, *Fekete* Agostonra 60 szavazat esett, két szavazat pedig más

csináljuk meg vele a protokollumot. Aztán eins, zwei, föl vele...

Az elfogott a granárium oldalánál az árnyékban hevert összekötözve. Mozdulni is alig bírt, csak nyöszörgött. A ruháját ellepte a vér. Egy rongyos pokróczot dobtak reá. A kérdésekre nem akart válaszolni, hiába faggatta az inspekciós hadnagy.

— Nagy titka lehet ennek. Nem is paraszt ez. — Magyarázta a hadnagy a majornak. — És hogy tudott banni a pisztolyal.

A major káromkodva kezdte a vallást. A boldogtalan néma maradt. A major rugott egyet rajta. Erre fölszisszent a meglövedezett ember.

— Attól tartok, végét járja — aggodalmaskodott a hadnagy. — Pedig valahogy meg kellene a lelket tartani benne, amíg kivesszük a titkát. Küldjük a tábori kórházba.

A megsebesült megvizsgáltakor egy-két tapasztalt katona azt mondotta, hogy az ilyen lábat a felcsér urak mindig le szokták vágni. Arra megkönyebbül a sebesült.

— Éppen a tegnap fogtunk el egy doktort — jutott eszébe a hadnagnak.

Bári Gábort előhozták. A major ráparancsolt, bizonyítsa be rögtön, hogy csakugyan doktor. Vágja le a sebesült lábát.

Bári Gábor megrendült. Még sohasem operált.

— Sietni! — kiáltott rá a hadnagy.

Előhozták az orvosi szereit. Bári azt gondolta magában, majd rámondja, hogy nincs szükség operációra.

A fogoly sebesültnek a fűvön vetettek ágat. A ráalkalmazott kötéseken átszivárgott a vér, homlokáról is vér patakzott kintől eltorzult arcára. Fájdalmasan lihegett.

— Gábor bátyám, te is itt?

Bári Gábor megtántorodott. Mihály öcsese szavát hallotta. Térdre ereszkedett melléje, mert úgy sem bírt a lábán állani. Egy káplár kezdte kibontogatni az összeroncsolt lábat.

— Valósággal fityeg a térdem alul — magyarázta a káplár. — Hamar doktor. Én segítek. Sok ilyet láttam már.

Gábor kábultan szorongatta az öcsese kezét.

— Vágd le — suttogetta a sebesült.

— Na, doktor, na, — kiabálta a granárium ablakából a hadnagy — nem érted a doktorságot? Még sincs meg?

Gábor elküldte a káplárt, hogy hozzon egy dézsába vizet.

— Gábor, én már az üzenetet el nem vihetem — suttogetta Mihály. — Neked hát meg kell szabadulnod.

— Orvosnak mondtam magamat,

— Bizonyítsd be, hogy az vagy. Vágd le a lábamat. Hátha meghalok és nem jutok akasztófára. Isten veled, el ne áruld magadat.

Vizet hoztak.

A hadnagy megint az ablakhoz ugrott és türelmetlenül kiáltott ki.

Az egyik katona a sebesült mellől válaszolt a hadnagnak:

— Meg van már, jelentem alálassan a hadnagy urnak.

— Brávó doktor! Most vigyázzon a gazemberre, hogy életben maradjon.

— Ólj meg — hörögte Bári Mihály — borzasztó a hóhér kötele. Mentés meg a nyomorultaktól a csontomat és a bőrömet. Elkezdem a halotti imádságot.

Aki így beszélt, már a halál révpártjáról intézte szavait, erre az innesső partra. Bári Gábor megkövesedett gyötrődő öcsese mellett.

Az összeroncsolt Misi arcza már kéklő szürkébe játszott. A két szeme pedig különös fényben ragyogott, mint a napfényes légből eregetett szappanbuborék. Emelkedett a melle, mint a fűvő, és hörögött a torka, mintha száz galamb bugott volna.

— A titkos irás, amit nálam találtak, nem ér semmit. Készakarva irtam. Ha fogságba jutok, lássák, hogy csak egy trágár nóta. Ah, kegyelmes ég, a hóhér kezétől pedig oltalmaz meg engem.

Amikor az előkelő Bári család egyik fia így imádkozott, a hóhér még nem vált oly tüneményeszerű meteorrá, mint október hatodika után, még nem árasztott glóriát az áldozataira.

Esteledett. Hausknecht major a kan-

két jelöltre megosztott; ennél fogva 3 abszolút szavazattöbbséggel ifj. Véber János választatott meg. Az állandó választmányban üresedésben levő helyre dr. Hangel Ignác t. főorvost választották meg közfelkiáltással. A közigazgatási bizottságnak a múlt évi tisztújítás ellen beadott fellebbezésekre hozott elutasító határozatát, valamint a belügyminiszternek a koronázás 40 éves évfordulójakor Ő Felségehez intézett hódoló felíratra adott leiratát. tudomásul vették.

Ezután mielőtt a tárgysorozat további pontjait tárgyalták volna, Stern Árpád biztagnak az általános titkos választói jog tárgyában beadott indítványát vették tárgyalás alá. Az állandó választmány javaslata szerint az indítvány elfogadásával felirat volna intézendő a kormányhoz, hogy az általános, egyenlő, községi titkos választói jogról szóló törvényjavaslat mielőbb az országgyűlés elé terjesztessék. Legelőször is az indítványozó indokolta meg indítványát a következő hosszabb beszédben:

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az általános választói jog ügyének előbbre vitele érdekében beadott indítványom támogatására szólalok fel.

Az emberi jogok érvényesüléséért forradalmak zajlottak le. Szabadságharcunk is a szabadság, testvériség és egyenlőség jegyében folyt le. Mégis a mi mai állapotunkat összehasonlítva a külföldi államokéval, megdöbbentő eredményre jutunk. Látnuk, hogy általánosak a bajok.

Orvoslást keresünk. A fejlődés útjának akadályait kell elhárítanunk. Az általános, titkos, egyenlő, községenként gyakorlandó választói jog törvénybe iktatásával biztosíthatjuk a fejlődés szabad útját. Eme tény megvalósításának mesterséges módon való halogatása, megakadályozása matematikai pontossággal bekövetkező szerencsétlenség magvát hordja méhében.

Ne legyen az országban senki, a ki az alkotmány sánczain kívül állónak tarthassa magát!

Adjunk jogot egyenlően mindenkinek! Felvetődött a plurális választói jog gondolata. Ez nem jelent mást, mint arra az utra való visszatérést, mint azon az uton való megmaradást, a mely uton voltunk a nagy küzdelem előtt: sőt visszafelé fejlődést jelent.

S a szükségességnek tesz eleget a kormány, ha az általános titkos, egyenlő választói jog törvényjavaslatának sürgős beterjesztésével véget vet a bizonytalanságnak.

A mult tanulságát felhasználva olyan politikai expediens útját kell egyengetni,

tinba készült. Tudni akarta, hogy mi történt a két fogolylyal.

— Akit megamputáltak, az haldoklik, — jelentette a hadnagy — a másik, az orvos kivette belőle a titkos írás kulesát. A sipkájában talált titkos írást most már megfejthetjük.

— Aztán felkötni — parancsolta a major.

Reggel nyolcz órakor jelentették, hogy a fogoly spion meghalt. A doktor egész éjjel mellette virrasztott.

— Nem doktor, hanem hóhér kell ide — dünnyögte a major. — Vigyétek a doktort a főhadiszállásra. Ott még hasznát vehetik. Jó példa lett volna már tegnap akasztani.

A titkos írás megfejtése még jobban dühbe hozta a majort.

Bári Gábort elkisérték a generális lögerjébe, mint akkor hívták a táborot. Mivel azt üzenték mellé, hogy a magyaroktól megszökött doktor, hát mindjárt dologra fogták a lazarethumban, ami a vörös kereszthez hasonló valamit jelentett.

A második nap már megszökött innen, eljutott Érsekújvárra. Az üzenetet ott elmondta. Az egyik Bári fiú életébe került az.

Bári Gábor hiába kerestette az őcsuce sirját. Porait magába foglalta az édes haza földje és magába rejtette.

mely lehetővé teszi a haza minden polgárának együtt munkálkodását; az erők egyesítése az elnyomó Ausztriával szemben legyen a jelszó!

Ez másképp el nem érhető, mint az általános, titkos, egyenlő, községenként gyakorlandó választói jog megvalósításával.

Ama reményemnek adva kifejezést, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottság át van hatva a reform fontosságától, ajánlom indítványom elfogadását.

Gróf Apponyi Géza főispán, a szőlőnek azon vádját, hogy a kormány akarva huzza és halasztja a törvényjavaslat benyújtását, visszautasítja, mert gróf Andrássy Gyula belügyminiszter is már kinyilatkoztatta, hogy a törvényjavaslat készen van s még ez évi ülészakban, még pedig a nyári szünet előtti be fogja terjeszteni a képviselőház elé úgy, hogy az már ekkor tárgyalható lesz, csak még a választó kerületek beosztását kell befejezni s így a kormány semmiképp sem vádolható, mert az obstrukció akasztja meg a törvényjavaslat benyújtását.

Stern Árpád kijelenti, hogy nem volt szándékában a kormányt konkrét vádakkal illetni. Ezután Boda Vilmos biz. tag egy 35 bizottsági tag aláírásával ellátott, névszerinti szavazást kérő indítványt nyújtott be, az állandó választmány javaslata módosítására nézve, mely szerint az állandó választmány javaslata úgy módosíttassék, hogy a választói jog a magyarul írni és olvasni tudáshoz köthessék s a magyar faj hegemoniája biztosíttassék. A módosítást a következőkkel indokolja: Az előtte szóló példáján olvulva nem akar hosszabban felszólalni, azonban állást foglal úgy az eredeti indítvány, mint az állandó választmány javaslata ellen, mert mi lenne annak következménye, ha az általános választói jog minden feltétel nélkül kiterjesztetnék? Az lenne a következmény, hogy az ezredéves magyar haza elvesztené magyar jellegét. Mi, akik e vérrrel szerzett föld magyar jellegét időtlen időig biztosítani akarjuk, ebbe bele nem mehetünk és nem is fogunk soha bele menni; a belügyminiszter már kijelentette, hogy az általános választói jogra vonatkozó törvényjavaslatát a lehető legrövidebb idő alatt beterjeszti; nem tartja tehát időszertűnek, hogy a kormányt ebben a kérdésben zaklassuk. A mi a jogok kiterjesztését illeti, ő és társai is be akarják a nép millióit vinni az alkotmány sánczaiba, hiven a szabadelvű eszmékhez és felfogáshoz, de abba bele nem egyezünk soha, hogy az ország ősi magyar jellegét lecsokkantsassuk.

ifj. Véber János: Ugyanazon érzelmek hatják át e kérdésben, mint előtte szólót, de a választói jognak a magyarul beszélni és írni tudáshoz való kötését el nem fogadhatja. Megengedi, hogy ez a feltétel egyrészt biztosítaná a magyar hegemoniát, de másrészt az idegen nyelvű és különösen a mindig hazafiasan gondolkozó és a magyarsággal együtt érző németajku polgárságot önértékben mélyen sértené és a magyar fajtól elidegenítené és ezekben a most hazafias elemekben is a nemzetiségi politikát ébresztené fel.

Simontsits Elemér alispán: egyet ért ifj. Véber Jánossal, hogy a németajku hazafias polgárságot nem szabad elidegeníteni és meggyőződése, hogy miként minden téren, úgy a választói jog kiterjesztésénél is egyenlő jogok illetik meg a nemzetiségeket a magyarokkal, de e jog kiterjesztéséből egy szent eszmének győzelmesen kell kikerülnie és ez a magyar nemzeti eszme, a magyar nemzet hegemoniája, javasolja tehát, hogy e feltétel hangsúlyozásával fogadtassék el az állandó választmány javaslata. E hegemonia biztosítására sok mód áll a törvényhozás rendelkezésére, ilyen többek közt a választókerületek beosztása, amely részletkérdés éppen most van megoldás alatt és lehet mondani, ez hátráltatja még a törvényjavaslat beterjesztését. Nem akar a részletekre kiterjeszkedni, sem arra, hogy időszerű e e kérdés sürgetése, mert az állandó választmány nem azért ajánlja elfogadásra az indítványt, hogy a kormány a sürgetéssel zavartassék, hanem azért, hogy ha már e kérdés egyszer felvetett, Tolnármegye közönsége az elől ki

nem térhet és állásfoglalását nyilvánítani kell, hiszen a mikor tegnap az állandó választmány az indítványt tárgyalta, Tolnármegye letűnt dicső aranykorát látta felújulni s Bezerédy István, Perczel Mór, Sztankovics Imre, Bartal György jutottak eszébe, akik ékesszólásukkal, lelkesedésükkel sokkal exponáltabb helyzetben küzdöttek a jobbágy felszabadítás, közteherviselés és általában a szabadelvű reformokért, s e vármegye közönsége a küzdelemben akkor is mindig az elsők között volt.

Kovács S. Endre: Nem volt szándékában felszólalni, jobb szerette volna, ha az állandó választmány az indítványt egyszerűen tudomásul vételre ajánlotta volna, mert az általános titkos választói joggal szemben neki is aggodalmi vannak. Kijelenti azonban, hogy az alispán módosításával elfogadja az állandó választmány javaslatát.

Jeszenszky Andor: Kinyilvánítja, hogy az állandó választmányban az egyszerű napirendre térést ő indítványozta, mert a törvényjavaslat már legközelebb benyújtatik; megnyugszik abban, hogy az általános választói jogot be kell hozni, a részletekhez azonban sok szó fér, mert az egyenlő választói jog megadása majdnem lehetetlen; láttuk, hogy ez Ausztriában sem sikerült, bárhogy alkottassék is meg ez a törvény, a magyar faj uralma biztosítandó.

Boda Vilmos kijelentvén, hogy hozzájárul az alispán által javasolt módosításhoz és a névszerinti szavazástól eláll, a közgyűlés az állandó választmány javaslatát azon módosítással, hogy a „magyar nemzeti eszme hegemoniája“ biztosíttassék, egyhangulag elfogadta

A bizottsági előterjesztések sorát a községjegyzői fizetési alapról szóló szabályrendelet előterjesztése nyitotta meg. A jegyzők a szabályrendelet ellen foglaltak állást s nevükben Klimes Antal hűgyészi jegyző a lapunkban már közölt indítványt adta be. Ezuttal röviden indokolta is az indítványt. Szerintünk ugyanis Tolnármegyében, ahol a községek rendezett viszonyok között vannak, ahol a községi jegyzők és jegyzőségi alkalmazottak fizetéseiket rendes időben megkapják, a jegyzői fizetési alap létesítése sérelmeket nem orvosolna, hanem éppen megfordítva, sérelmeket okozna. Így többek között, a jegyzők legfeljebb 8—10-ike táján juthatnának jól megérdemelt fizetéseikhez.

Simontsits Elemér alispán a jegyzői fizetési alap célját részletesen megmagyarázván, egyuttal felemlíti, hogy hivatalos iratok alapján győződött meg az alap létesítésének szükséges voltáról, mert voltak olyan jegyzők is, kik fizetéseiket előre kivették olyan nagy összegekben, amit a szabályszerű pénzkezelés megtilt s az alkotandó szabályrendelet ezen visszaélést szünteti meg. Horváth László szakcsi jegyző szintén Klimes indítványát pártolja s véleménye szerint azt a szabálytalan eljárást, mit az alispán felemlített, más uton is meglehet akadályozni; azért vannak a járási számvevők, kik ugyis gyakorta járnak a községekbe, kellően ellenőrizhetik. Dr. Schwetz Antal politikai okokból nem tartja szükségesnek és helyesnek az alap létesítését. Felszólaltak még a létesítés ellen Vicze János és Bodor György; Klimes Antalt fájdalommal érintette az alispán következtetése, mely szerinte oda konkludál, hogy néhány jegyző visszaélései miatt kell az alapot létesíteni, a mi az egész jegyzői kar önértékét érinti, de politikai szempontból sem tartja helyesnek, mert nem mindig gróf Andrássy lesz a belügyminiszter. Simontsits Elemér alispán Klimes szavaira megjegyzi, hogy alaptalan Klimesnek állítása, mert senki sem tett annyit a jegyzők érdekében, mint ő s ezuttal is csak a jegyzők érdekeit támogatja. Végül Klimes félreértett szavait megmagyarázván, a főispán a vitát bezárta és elrendelte a névszerinti szavazást.

Horváth László indítványára a jegyzők nem szavaztak. A szavazás eredménye az lett, hogy 54 szavazattal 41 ellenében Klimes Antal indítványát fogadták el s az alap létesítését elvetették.

A többi bizottsági előterjesztéseket leg-

kérelmét elutasították, mert a város személyi kiadásokat elvből nem vállal magára. — 18. Horváth Györgyné és Udvardy Sándorné menedékház vezetőknél 50—50 K drágasági pótlékokat szavaztak meg. — 19. Reich Ármán és társai utcakövezés iránti kérvényét elutasították. — 20. Bozán Sándorné temetkezési segély iránti kérvényét elutasították. — 21. Zsigmond Dezső, Hradek Ferencz és Virág János irnokoknak visszatartott fizetésüket kiutaltványozták. — 22. Schlegl Jánosnak 50 K drágasági pótlékokat szavaztak meg. — 23. Béki Józsefnek megengedték, hogy czukrászdája előtt kiülőt készíthet. — 24. Hauk Antal terhéről a terhére jogtalanul előirt községi adót leirták. — 25. A rendőrség államosítása ügyében kérvényt intéztek a belügyminiszterhez. — 26. Özv. Farkas Ferenczné sz. Szatori Teréz, özv. Rein Józsefné, kk. Cseh István, kk. Horváth Róza és Vig Katalin illetőségét megtagadták, kk. Vig Ferencz illetőségét elismerték.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Választmányi ülés. A községi és körjegyzők együletének választmánya Niefergall Nándor dunaföldvári főjegyző elnöke alatt március 30-án Szekszárdon ülést tartott. Jelen voltak: Bereczk István, Czéh Ferencz, Erdős Gábor, Illés Gyula, Janosits Károly, Lemle Béla, Ludvig József, Szepessy Kálmán, Takács Gyula, és Virányi Károly. A gyűlés foglalkozott Klimes Antal hűgyészi főjegyzőnek a nyugdíjügy rendezése körül szerzett érdemei honorálásának kérdésével s ebben megállapodásra is jutott. Megbeszélés tárgyát képezte még Rátkay László országgyűlési képviselő levele alapján, a központi egylet által a kormánytól sürgetett s a községi igazgatás és a jegyzők érdekeit szolgáló törvényhozási intézkedések szorgalmazásának kérdése.

A jegyzői nyugdíjválasztmány ülése. A jegyzői nyugdíjalapra felügyelő választmány április 6-án ülést tart.

Életfilozófia.

*Ketté semmit se ossz, inkább négy-öt felé,
— Osztozkodni ember mindég bőven akad,
Így a nagy egészből egy csepp, parányi részt
Tán megtarthatasz magad!*

BODNÁR ISTVÁN.

HIREK.

— **Személyi hir.** Apponyi Géza gróf főispán városunkba érkezett, hogy résztvegyen a mai gyermeknap ünnepségén.

— **A főigazgató Szekszárdon.** Váradi Károly tankerületi főigazgató e héten megvizsgálta a szekszárdi állami főgimnáziumot s az itt tapasztaltak felett teljes elismerését fejezte ki Wigand János főgimnáziumi igazgató előtt. A tankerületi főigazgató ma utazik el Szekszárdról.

A közigazgatási bizottság ülése. Tolna vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését április hó 8-án tartja meg.

— **Alapító tagok.** özv. Simontsits Béláné és Simontsits Elemér a róm. kath. óvodát és gyermekmenhelyet fenntartó egyesület alapító tagjai sorába beléptek. Ajánljuk ezen nemes emberbaráti hivatást teljesítő egyesületet Szekszárd és a vidék nemeslelkű hűgyei és urainak támogatásába. A gyermekvédelem és nevelés ezen törekvő egyesületének támogatása ugy valláserkölesi, mint szociális szempontból a legnemesebb cselekedetek egyike.

— **Csendőr szemle.** Matékovits Lajos csendőr alezredes a szekszárdi csendőrség felett szemlét tartott, megvizsgálta a szárny- és szakasparancsnokságot s a látottak felett megelégedésének adott kifejezést.

— **Nagylelkű adomány.** özv. Thodorovits Lajosné urnó, aki a szekszárdi róm. kath. óvoda felvirágoztatása körül elévülhetetlen érdemeket szerzett, újabban ismét tanujelét adta az ügy iránti meleg szeretetének. Özv. Simontsits Béláné elnökhöz inté-

zett leveléhez 100 korona adományt mellékel az óvoda szükségleteire. A nemes adományozónak ezuten is köszönetet mond az óvoda elnöksége.

— **Királyi kitüntetés.** A király ő felsége Schweitszer Márton teveli bírót a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki. Apponyi Géza gróf főispánhoz tegnap előtt érkezett meg az érdemkereszt s azt ünnepélyesen adják át a kitüntetettnek.

— **Zeneszerző alispán.** Simontsits Elemérnek, vármegyénk alispánjának több zamatos magyar nóta szerzeménye van, amelyek mind szélesebb-szélesebb körben hódítanak. Az országos zeneakadémia egyik művésze most azzal a kérelemmel fordult a szép nóták szerzőjéhez: engedje meg, hogy pattogó tüzes magyar dalait hangverseny körútjában is előadhassa. Alispánunk készséggel megadta erre az engedélyt.

— **A gyermeknap.** A ma Szekszárdon megtartandó gyermeknap sikerének biztosítása érdekében a szűkebb körű bizottság dr. Szentkirályi Mihály elnöke alatt mult vasárnap délelőtt ülést tartott, melyen Ágoston Istvánné, Kovács Dávidné, özv. Simontsits Béláné, Triebler Ilma, Wigand Jánosné, Dömötör Miklós, Kurz Vilmos, Rácz József, dr. Szalay László és Wigand János vettek részt. A programot Rácz József javaslatára következőkben állapították meg: Reggel, az önkéntes tüzoltó-testület zenekara bejárja a város utcáit. A tulajdonképeni ünnepély délután 3 órakor kezdődik, mikor a korzón felállított 3 sátorban az e célra felkért hölgyek megkezdik a virágok, szivarok stb. árusítását. A Garay tér felőli első sátorban való árusításra felkérték: Fejős Imréné, dr. Káldi Gyuláné, ifj. Leopold Lajosné, dr. Pesthy Pálné, Gyergyay Margit, Kayos Erzsike, Klieber Gizi, Orosz Flora, Parrag Márta és Szabó Juliska; a középső sátorban való árusításra: Hayt Ferenczné, dr. Leopold Kornélné, Nits Istvánné, Scholez Gusztávné, Ágoston Bözsike, Bodnár Mariska, Győrbíró Erzsike, Wigand Janka; a sétatér felőli sátorban való árusításra: Bajó Jánosné, Boda Gézané, dr. Kramolin Gyuláné, dr. Müller Ferenczné, Pazár Dezsőné, Fink Margit, Herczeg Mariska, Kamarás Jolán, Kramolin Mili, Rill Mariska, Zigler Irén uraszonnyokat és urleányokat. Délután 6 órakor szép és értékes nyemvényeket fognak kisorsolni. A korzón urnákat fognak felállítani s az ünnepély tartama alatt Garay Lajos zenekara játszik.

— **Ifjúsági előadás.** A főgimnázium szokásos ifjúsági előadási estélyét f. évi április hó 8-án, a jövő szerdán tartja meg az intézet tornacsarnokában. Az estély ez alkalommal is érdekes és igen élvezetesnek ígérkező szavalati és zenei előadásokból fog állni, a melyeknek sorozatát a kibocsátandó meghívók fogják részletesen közölni. Az estélyre különösen is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Házasság.** Hörömpő Ferencz alsónémedi ref. lelkész folyó hó 2-án tartotta esküvőjét Szekszárdon Borzsák Boriskával, Borzsák Endre ref. lelkész leányával. Az esketési szertartást Szabó Károly alsónyeki lelkész, országgyűlési képviselő végezte.

— **Jótekonyczeli előadások.** A gyermeknap czéljának nemes eszméje harezba hívta a legutóbbi műkedvelői előadások szereplőit is, akik a gyermekvédő liga javára megismétlik jól sikerült előadásukat. Ma este fél 9 órakor a szekszárdi ref. olvasókör előadja a „Sárga csikót“ holnap este fél 8 órakor pedig a polgári iskola növendékei adják elő „Az ur és jobbágy“ című szindarabot a Szekszárd Szálló nagytermében. — Résztesz mindkét előadásra Apponyi Géza gróf főispánunk is.

— **Elhunyt megyebizottsági tag.** Szalay János sárszentlőrinczi lakos, választott megyebizottsági tag elhunyt.

— **Küldöttségek.** Dunaföldvár község Szluha István orsz. képviselő vezetése mellett küldöttségileg kereste fel a vallás- és közoktatásügyi minisztert polgári fiúiskola felállítására s a menházak államosítása végett, a belügyminisztert anyakönyvi segély miatt s a pénzügyminisztert a kir. adóhivatalnak

Dunaföldváron való végleges meghagyás czéljából. A miniszterek a küldöttséget szívesen fogadták s kérésük teljesítését kilátásba helyezték.

— **Ejjegyzés.** Horváth József szekszárdi szőlőbirtokos holnap tartja eljegyzését Kölesden Várkonyi Gizellával, Várkonyi Iván nyug. gindlicsaládi jegyző leányával.

Vörösmarthy József pénzügyi számellenőr, völgyeségi járási számvevő Bonyhádon eljegyezte dr. Boór Jenő kir. közigjegyző leányát Irénkét.

Molnár Kálmán bonyhádi főgimnáziumi tanár eljegyezte Gyalog Erzsikét, Gyalog István főgimn. igazgató nevelt leányát.

Schvarcz Oszkár, dunaszentgyörgyi kereskedő eljegyezte Kellner Jankiczt Soltról.

— **Boston-estély.** Mazzantini Lajos tanítványai folyó hó 11-én, este 9 órakor a „Szekszárd Szálló“ nagytermében boston-estélyt rendeznek. A most uralkodó boston-láz biztosítja az estély sikerét.

— **Egy honvéd sirja.** Kegyeletes, de egyuttal hazafias elhatározás vezette Dunaföldvár község közönségét, mikor a mult évben márczius 15-ének megünneplésekor elhatározták, hogy a község szülöttének, Falbök Róbert 1848/49-iki vörös sapkás honvéd hadnagynak a felhívárai uti temetőben levő jeltelen sirját emlékkövel megjelölik. A gyűjtés foganatosítására Vastagh Ferenczet kérték fel, aki szét is bocsátotta az adakozásra szóló felhívásokat, melynek eredménye már 200 koronát meghalad. A befolyó adományokat a dunaföldvári takarékpénztár kezeli.

— **Népszövetségi gyűlések.** Mult vasárnap Tamásiban két gyűlés folyt le. Az első a piac téren volt s itt az általános választói jogról és a ker. szocialista programról beszélt Haller István. A második gyűlés közvetlenül az előbbi után, a Katolikus Kör tágas udvarán folyt le. A szónok itt is Haller István volt, aki most a Népszövetséget ismertette. A beiratkozott tagok száma meghaladja a 100 at. Mindkét gyűlés óriási közönség előtt folyt le.

Hűgyész és Duzs 200 népszövetségi tagja nevében a vasárnap tartott gyűlésből Streicher prépost, Faludi káplán és Theisz bíró táviratilag üdvözölték Rakovszky Istvánt győri bátor hitvallásáért.

Grábócson Szommer Gyula plebános alakította meg mult hó 25-én a helyi szervezetet 51 taggal. Helyi igazgató lett Szommer Gyula plebános; csoportvezetők ifj. Bachman Ádám és Herner György.

— **Vizmű építés.** A szekszárd-bátai ármentesítő társulat által Bata és Alsónyék határában a Duna jobb partján a fakadó vizek elleni védelem érdekében kért, a pörböl-szuluk-aranyadi szorítógtárból álló vizmunkálat létesítésére a folyamernökség az engedély megadását véleményezte. A szorítógtáron túl is esetleg észlelhető fakadások kárának megakadályozására a gátból mintegy 50 m. távolságban és azzal párhuzamosan egy második szorítógtát is létesíthető.

— **Áthelyezés.** Bözsing József törzsrőmester, a járási csendőrség parancsnokát Bonyhádról Zsolnára helyezték át.

— **A dunaföldvári ártézi kut.** Dunaföldváron az ujonnan épült ártézi kut a község egyik legszebb díszét fogja képezni. A díszkeretű kut végleges elkészítését május végére teljesen befejezik. A kut ivóvíze igen egészséges s mert a község belterületén fekszik, tűzrendőri szempontból is igen értékes.

— **Népkönyvtárak Tolnavármegyében.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter Tolnavármegyében eddigelé a következő helyeken létesített népkönyvtárakat: Bátaszéken a magyar együletben 149, Bedegen a polgári olvasókörben 100, Döbröközön 100, Dunaszentgyörgyön 173, Gindlicsaládon 100, Gyönkön 169, Gyulajon 173, Harezon 173, Kányán 100, Kisvejkén a községi hitelszövetkezetben 169, Kurdon 173, Miszlán 170, Nagykönyiban 173, Nagyszokolyban 172, Sióagárdon a polgári olvasókörben 173, Szakacson 173, Szántón 169, Szedresen a polgári olvasókörben 125, Tamásiban a kath. körben 100, Tengődön 173, Tolnán a polgári olvasó együletben 100 kütettel.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Bures Lipót soproni kir. törvényszéki joggyakornokot a szekszárdi kir. törvényszékhez jegyzővé, Rohács József paksi kir. járásbírói díjnokot a bonyhádi kir. járásbíróhoz irnokká nevezte ki.

— **HalvacSORA a szekszárdi kaszinóban.** A szekszárdi kaszinóban évente szokásos halvacSORát tegnap este tartották meg. A gyakori társas összejövetelekben egy kissé kimerült közönség az idén kevesebb számmal jelent meg, de még így is körülbelül mintegy 60-an vettek részt. Az első felköszöntőt Simontsits Elemér vezető igazgató mondotta. A demokratikus elvek alapján elért sikereire hivatkozott az egyetnek s ezen elvek további érvényesülésében látja a kaszinó jövő fejlődésének biztos alapját. Simontsits Elemér, a kaszinó érdemes igazgatóját Kamarás Béla ny. vasuti felügyelő köszöntötte fel.

— **Az új ipartörvény.** A pécsi kereskedelmi és iparkamarában a kerületi ipartestületek bevonásával márczius 31-én tartották meg az új ipartörvény javaslat megvitatása tárgyában összehívott ülést. Az ülésen vármegyénkbeli Herger Nándor, a bonyhádi ipartestület kiküldöttje vett részt. Az értekezlet beható eszmecserét folytatott a törvénytervezet egyes paragrafusai és az ipartestületeknek hozzá fűzött kívánságai felett. Így a 37 ipartestületi véleményt összegezték s az most már mint a pécsi kereskedelmi és iparkamara véleménye fog a miniszteriumba eljutni, ahol a többi kamarák véleményének beérkezése után újabb ankét lesz a törvénytervezet tárgyában.

— **Munkásházák Tolnamegyében.** Molnár József gazdasági előadó összeállította azok névjegyzékét, akik ez időszerint munkásházákat akarnak építeni. Jóval több jelentkező van ugyan, de csak 685 jelentkező kérelmét lehetett figyelembe venni. Épülne tehát 685 ház, a telek árát is beleértve: 1.290,680 korona költséggel. Ezen összeg évi törlesztési részlete 77440 kor. 80 fillér, amelyből az állam 25813 kor. 60 fillért vállalna magára, 51627 kor. 20 fillér pedig az építendő munkásokat terheli majd. A házak járásonként így épülnének: Szekszárdon 50, a központi járásban 75, a dombóváriban 180, a völgysegiben 60, a simontornyaiban 20, a dunaföldváriban 140, a tamásiiban 60. Vármegyénk alispánja, az eszme itteni kezdeményezője s lelkes barátja a napokban terjeszti fel ez irányú javaslatát a földmivelésügyi miniszterhez.

— **Felolvasás.** A szekszárdi r. k. olvasóköriben múlt vasárnap Haugh Béla főgimnáziumi tanár tartott érdekes és tetszéssel fogadott felolvasást „A vallás és szocializmus” czímen. A felolvasás előtt s után sikerült szavakatokat attak elő: Székely Margitka, Stark Károly, Polgár József, Vendl Károly, Kreskay Ferencz, Taksonyi János, Marton István és Falusy József. A mostani böjti időszakban az utolsó, 89-ik, felolvasást holnap d. u. 5 órakor dr. Kramolin Gyula törvényszéki orvos tartja, az első segélynyújtásról.

— **Népmisio Tengődön.** Dunarich Károly és Gáspár Gellért szt.-domokos-rendi atyák a hitélet felélesztése céljából Tengődön sz. missiot tartottak. A hívek feszült figyelemmel hallgatták az ötnegyed órás sz. beszédeket s nagy áhitattal járultak a szentségekhez. A szent missio alatt a kerületi papság szintén a szentségekhez járult.

— **Gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi miniszter Parragh Béla kocsoladalmi lakost a dombóvári járásba gazdasági tudósítónak nevezte ki.

— **A szekszárdi ártézi kut.** A szekszárdi ártézi kut furása serényen folyik. Ma már 205 méterig haladtak. A talaj még mindig kék agyag. Mayzik vállalkozó legutóbb Titelen furt kutat, a hol 407 méterre találtak megfelelő vizet. Valószínűleg még nálunk is jó ideig kell furni.

— **Éjjeli támadás.** A városi rendőri szolgálatnak csendőrséggel való ellátása kétségtelenül sokat javított az itteni közbiztonsági állapotokon. De még mindig gyakran történik itt olyan dolog, mely modern jogál-

lamban méltán megérdemli a „tűrhetlen állapot” kifejezést. Lapunk egy barátja értesít a következőkről. Rill József vármegyei kiadó, h. várkapitány szerdán este 11 órakor gyanutlanul ment haza leányával a boston kurtusról, amikor a korzón két részeg alak tántorgott s „szurd le” ordítással üzöbe vette őket. A megtámadottaknak csak annyi idejük volt, hogy lakásukba besurranhattak s az utcaajtót bezárhatták, s kívül már felhangzott a hatalmas szitkolózás s éktelen dörömbölés. Rill József h. várkapitány fegyverrel akart kimenni, de családja nem engedte, így biz még jó ideig tartott, míg a garázda éjjeli támadók tovább álltak. Tudjuk, hogy csekély számu csendőrségünk mindenütt ott nem lehet, felhívjuk mégis figyelmét erre a botrányos esetre s a duhaj, virtuskodó legények tőle telhető megfékezésére.

— **Megszüntetett pénztár.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a bátaszéki tereziánusi alap külön pénztárát megszüntette. F. hó 1-jétől már a szekszárdi kir. adóhivatal teljesíti a fizetéseket.

— **Vásár.** A szekszárdi virágvasárnap országos vásárt folyó hó 13-án tartják meg.

— **Névmagyarosítás.** Friedenthal Gábor bátaszéki illetőségű, szatmári lakos családja nevét Bánó-ra változtatta.

— **Táncmulatság.** A szekszárdi szervezett munkások folyó hó 20-án, husvét másodnapján Árpád-u. 448. sz. egyleti helyiségükben dallal, szavallattal, monológgal, confetti-, szerpentin csatával és világpostával egybekötött táncvizigalmat rendeznek. Belépő díj személyenként 80 fillér. Kezdeté este fél 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Tűz.** Múlt pénteken este Máté Márton Prantner szekszárdi földmives a gyéritéstől megmaradt szénkéneget öntögette össze gyertyavilág mellett. E közben a gyertya lángjától a szénkéneget felrobbant s a könnyen gyuló anyagok tüzet fogtak. A lángok csakhamar a tetőre is felcsaptak, mely tüzet fogott és elégett. A robbanás Mátén oly súlyos sérüléseket okozott, hogy vejénél, Fűri Péternél folyó hó 2-án égési sebeiben meghalt.

Márczius hó 30-án, kedden este a Csötönny István Bálint házavégében levő különálló, azelőtt pálinkafőzésre használt épület ismeretlen okokból kigyuladt és csakhamar elégett. A tűz terjedését a csakhamar megjelent tűzoltóság meggátolta.

— **Alakuló gyűlés.** A szekszárdi cipész és csizmadia segédek holnap, folyó hó 5-én délután Fehér József vendéglőjében hatóságilag bejelentett szakegyleti alakuló gyűlést tartanak.

— **A dunai szabadkikötő tulajdonjogát** Dunaföldvár nagyközség 10.000 kor. árban a közalapítványi uradalomtól egyezség útján megszerezte. A felsőbb fórumok jóváhagyása után a szabadkikötőt a község kikövezteteti, befásítatja s a Duna melléke a község legszébb sétaterét fogja képezni.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A dunaszentgyörgyi polgári olvasóköri alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Tudósítónk írja: Özv. Tischler Elekné Szakoson f. hó 1-én szerdán reggel pillanatnyi elmezavarásban a háznál levő kutba ugrott, de hozzátartozói meghallván a víz csobbanását, kifutottak és a biztos haláltól megmentették.

— **Bonczolás.** A sióagárdi lakodalom alkalmával történt szerencsétlen lövöldözés második áldozata Szilágyi Mihály is — kit mellén és nyakán ért a lövés, — meghalt. Orvosrendőri bonczolására tegnap délután Markovics Iván vizsgálóbíró, Boda Géza törv. jegyző, dr. Hangel Ignác t. főorvos és dr. Sztanó Sándor kórházi főorvos Sióagárdra utaztak.

— **Felgyújtott erdő.** Herczeg Montenuovo Alfréd Szálka község határában levő erdejét f. évi márczius 30-ára virradóra ismeretlen tettes felgyújtotta. A szép erdő

2 hold területen le is égett. A gyújtogatást boszúból követték el, a melyre az szolgál okul, mert a főerdész állítólag a vadorzókat és fatolvajokat üldözteti.

— **Baleset.** Szűcs Benő gerjeni kovács segéd jobb kezének mutatóját a furó gép, a gép tisztogatása közben, összezúzta. Takács Ignác tanonc a balesetnek gazdájuk, Dömény József kovácsmesternek való elmondása közben oly szerencsétlenül mutatta a baleset lefolyását, hogy a gép az ő kezét is elkapta és újat összezúzta.

— **Öngyilkosság.** Fuksz Mihály márczius 30-án Hevesen agyonlőtte magát. A szomorú véget ért, 65 éves ember mintegy 10 év előtt Szekszárdról költözött Hevesre, hol, mint vinczellér tartotta fenn magát.

— **Aki reklampapírt váit be pénz helyett.** Idősb Heil János alsónánai lakos nem nagyon ismerheti a 100 koronás bankjegyet, mert Zórics Tveskó úgy csapta be, hogy Kovács Mihály veszprémi kereskedő reklam lapját váltatta be vele 100 korona helyett. A kedélyesködő Zórics csalásért feljelentetett.

— **Csak 18 koronáért** szétküld utárvétellel az Országos Postókiutiteli Áruház Budapest, VII., Verseny-utca 2. szám. egy férföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna szövetet vagy kamgarnt.

„DELICIA” CUKRÁSZDA

Szekszárdon

Tejes kalácsok Teasütemények

Bonbonok

Likőrök

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

26—26

FOGORVOS
KOVÁCS J. 10-12

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel. d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig.

A gyermekvédelem Oroszországban.

Hogy jut eszünkbe ezzel a kérdéssel foglalkozni? Bizony ennek az Esperantó nyelv az oka. Ez a „világnyelv” ugyanis hódít, egyre jobban hódít Magyarországra Bálint, kolozsvári egyetemi tanár hozta be. Az első nyelvtant, pedig a szekszárdi származású Lengyel Pál írta, ki itt esperantó lapot is szerkesztett s ennek révén most Párisban, hol már 40 ezerre rug a „világnyelvet” tudók száma, az esperantó nyomda igazgatója. Azonban neki sincs semmi köze az orosz gyermekvédelemhez. De úgy áll a dolog, hogy a könnyen tanulható nyelvet Bajó János, árvaszéki ülnök is elsajátította s most levelezésben van egy orosz orrossal. Természetes dolog, hogy mindenkit a saját szakmájába vágó dolgok érdekelnek első sorban, így Bajó is az árvaügyekről folytat levelezést. A Romanov nevű orvos nem érdektelen válasza a személyi részek mellőzésével így szól:

Oroszországban az állami nevelő házakon kívül (Pétervár, Moszkva, Varsó, Tomszk, Novocseszkoszko) vannak menhelyek, melyek valamelyik kerületnek helyi érdektségei által tartatnak fenn.

A kerületet „zemsztvo”-nak hívják. A „zemsztvok”-nak a pénz legnagyobb részét a falubeli lakosok adják; a menhelyeket vezetik, mint választottak, a nemes emberek.

A mostani zemsztvo-i rendelet szerint a falubeli lakosok csak fizetnek, a nemes emberek vezetnek és gyakran semmit sem fizetnek.

A zemsztvo-i gyermekmenhelyek Oroszország legnagyobb részében mint a gyermekek megőző helye jelentkeznek. Nyomoruságos menházak, szűkös eszközök az ellátást illetőleg; kevés, vagy semmi gondoskodás a gyermekekről — ezen példa nem esetleges.

A voronezsi gyermekmenhely szerencsés kivétel, mert 6—7 év előtt a nemes emberek, vagy egyenként ugynevezett pártolók megszánták az éhség miatt elhalt gyermekeket és adtak pénzbeli segílyt is. Építettek házat, rendeltek orvosi gondoskodást a gyermekek számára.

Az elfogadott gyermek-szabályzat a menhelyben változatlan maradt. A menhely csak azon gyermekek számára jelöltetik ki, kiket a városi utcákon találnak. Minden gyermeknek előbb meg kell félig fagyni, más nélkülözést tűrni, míg az emberek beviszik őt a menhelybe. Ha valamely éhes és lakás nélküli anya akarna bemenni a menhelybe gyermekével, ez nincs megengedve és azért ő kényszerítve van elhagyni gyermekét az utcán, titokban. Minden évben a voronezsi nevelőházba bevisznek 300—400 anyátlan gyermeket és a zemsztvo veszi magára a gondoskodást teljes korukig. A menhelyben a gyermekek 3 hónapig maradnak, szoptattnak tápanyák által és a falubeliek által, kik egy évben havonként 6 rubelt (15 frank) kapnak. A 3 havi gondozás után a menhelyben szétosztják a gyermekeket a falubeli nőkhöz, 12 éves korukig következő nevelésre. Fizetnek a nevelésért egy évig 48 rubelt, a második és következő évekre 20 rubelt évenként. Ez a szegényes fizetés elégnék látszik a szegény emberek számára, milyenek a mi falubelieink. Most 1300 gyermek neveltetik a voronezsi kerület sok falujában. A gyermeknevelés összes kiadása elérte az 50.000 rubelt minden évben. A kiadások növekedése eszközt kényszerít kigondolni azok kevesbitésére. Ezt célozva, elhatározatott a jelen évben, hogy a gyermekeknek szoptatónő táplálás helyett tehéntejet adunk. A tudományos következtetés a mesterséges táplálási mód felől nem félemlithet meg minket a mi eljárásunkban, mert itt bizony, felfedve a jelenlegi számalomraméltó állapotokat, csak a rubelek megőrzését célozzák.

A közigazgatási bíróság elleni panaszok.

Egy tudósítás alapján a helyi lapok mindegyike hozta, hogy a nép közt nagy a panasz a közigazgatási bíróság ellen, mert a felebbezéseket késedelmesen intézi el s a felek az adó és illeték ügyeinek végrehajtása miatt sok zaklatásnak vannak kitéve.

A közigazgatási bíróság egyáltalán nem szorol mások védelmére s ha előfordul is egyik másik esetben késedelem, azért az általában véve panaszra nem szolgáltathat okot, mert nem a közigazgatási hatóságnál van a hiba, hanem másutt.

Első és főhiba ott van, hogy a nép tanácsadói, vagyis a felebbezések készítői akár ügyvéd, akár jegyző, tájékozatlanok s nem tudják, hogy a kérvénynek mit kell tartalmaznia, hogy a felek a zaklatásoktól megóvassanak és nem ismerik a felebbezések felterjesztésére hivatott m. kir. pénzügyigazgatóság szervezetét és ügybeosztását.

Ezt akarom tehát első sorban megmagyarázni. A dolog természetéből folyik, hogy amit valaki nem kér, arról intézkedni sem lehet. Már most, a pénzügyigazgatóságnak ügyosztályai vannak. Egyik ügyosztály, például mondjuk az A osztály ügykörébe tartoznak a panaszok, felszólalások és felebbezések elintézése. A felebbezést ennek az osztálynak osztják ki s az illető tisztviselő elolvastván a felebbezés tartalmát s a véleményes jelentést elkészítvén, azt a felsőbb bírósághoz felterjeszti.

A másik ügyosztály, például B. osztály pedig az adó és illeték behajtásáról gondoskodik, vagyis végrehajtások felől intézkedik; a hátralék kimutatások alapján, az adók és illetékek behajtását az adóhivatalok és köz-

ségi előjáróságok útján szorgalmazza. Már most itt a bökkenő, hogy ez a második ügyosztály éppen semmit sem tud arról, hogy valaki az adókiivetés, vagy illeték ki-rovás, avagy egyéb ellen felebbezést, vagy panaszt adott be; és miért nem tud felőle? azért, mert a panasz kérvényben, vagy felebbezésben nincs benne, hogy elintézéséig a végrehajtás felfüggesztessék.

Tehát az A. ügyosztály arról, amit a felek nem kérnek, nem intézkedhet. — az iratokat nem is veszi át a B. osztályhoz, ez a B. osztály pedig kötelességéhez híven a behajtást szorgalmaztatja s ebből erednek a felek zaklatásai s hibáztatják a legfelsőbb bíróságot. Ez a megmagyarázás, azt hisszük, elég világos. Tehát akiket érdekel s a nép számára a panaszokat vagy felebbezéseket készítik, mindig tegyék bele a kérvény végén, hogy a pénzügyigazgatóság az ügynek végleges elintézéséig a végrehajtást felfüggeszteni sziveskedjék. Ebben az esetben az A. osztály bizonyosan át fogja tenni a B. osztályhoz, amely intézkedik a felfüggesztésről s a felek nyugodtan maradhatnak ha akár két hét, akár tíz esztendő múlva végez is a közigazgatási bíróság.

Egyébként az lenne a helyes eljárás, ha törvényhozásilag, vagy pénzügyminiszteri rendelettel történnék intézkedés, hogy a pénzügyigazgatóságnak az az osztálya, amelyik a panaszok vagy felebbezések felterjesztéséről gondoskodik, köteles legyen ennek megtörténte után az iratokat hivatalból a másik ügyosztályhoz átteni, akár van kérelem a felfüggesztés iránt, akár nincs és ez a másik osztály hivatalból legyen köteles a felfüggesztés iránt intézkedni.

—Z.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A ma íróművészete.

A XX-ik századba jutott emberiség gondolkozása az utolsó évtizedben nagy, egyetemes erővel halad előre azon az uton, a melynek végén, ebben a földi életben elérhető legnagyobb jólét feltételeit gondolja fel-találhatni, megismerhetni. Az emberiség gondolat-életének ebben a nagy munkájában mindig azok vezetnek elől, akik egy egy nemzet szellemi életének vezetésére leginkább hivatva: — az írók és művészek, a természetől nyert kivételes individualitásuk révén. Jelen századunkban az előrehaladásnak merőben új, eredeti és erőteljes nekilendülését figyelhetjük meg a magasabb kulturéletet élő nemzetek irodalmi életében. Ez a jelenkor művészi és irodalmi életének új renaissance-kora, a XX-ik század szellemi életének olyan nagyarányu újjászületése, amely a quatro és cinquecento művészi megújulásánál sokkal szélesebb perspektívát nyitja meg a képzetnek, az emberi érzés s az emberiség gondolatélete új kialakulásának. A kultúrmentetek szellemi életének nagy köztársaságában mind nagyobb erővel jelenik meg a mi magyar géniuszunk is s ma már nincsen a földnek olyan helye, ahol a műveltség állandó otthonra talált, hol mi magyarok néhány kiváló nagyságunkkal ne lennénk képviselve az egyetemes világirodalomban. A történelmi korok irodalmi életének egy-egy erőpróbája az olyan vállalkozás, a melyeken a nemzet időközönként összegyűjti a maga kivételes tehetségekkel született íróit, hogy bemutassa a művelt világnak a maga szellemi életének újabb előrefejlődését.

Ilyen nagyarányu íróművészi vállalkozás indult meg a közelben nálunk is, amelyben a legújabb idők legerősebb magyar írói gyűlték össze egy harmincztagu ritka társaságban, hogy mindazt, amit ma, ezerkilencszáznyolczban nyújthat a mi modern magyar nemzeti irodalmunk: — bemutassák egy csillogó, színes, szellemi kaleidoskopban, a mi fejlődő izlésü és gondolkozásu magyar társadalmunknak.

Szini Gyula, Pekár Gyula, Szomaházy István, Szász Zoltán, Papp Mariska, Kóbor Tamás, Krudy Gyula, Bródy Sándor, Szemere György, Ignóus Pásztor Árpád, Mol-

nár Ferencz, Pakots József, Heltai Jenő, Nagy Endre, stb. mind olyan megállapodott hírnevű írók, akiknek munkáival ma már lépten-nyomon találkozhatunk a legelőkelőbb európai lapok hasábjain.

Ez a ritka irodalmi vállalkozás — a mit a Pannonia magyar irodalmi intézet áldozatkészsége segített megszületni, — egyúttal egy szép, kegyeletes czélt is szolgál, amelyben a munka jövedelmének tetemes része a Budapesti Újságírók Egyesülete özvegy és árva alapját illeti s talán ez a körülmény csak még jobban elősegíti e rendkívüli érdekes és értékes művészi munka elterjedését.

N. E. B.

„A százados fa, egynapos rovar“

„Minden mi él, egyenlő soká él,
A százados fa, egy napos rovar...“
Szegény Madách, éppen ez itt a baj:
Százados fát lenni alig lehet
S évtizedekig látjuk csuszni ma:
Az egy napra szánt hiltvány — férgeket!

BODNÁR ISTVÁN.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Ipartestületi gyűlés. A szekszárdi általános ipartestület a márczius hó 22-ére összehívott gyűlés határozatképtelensége folytán márczius hó 29-én tartotta meg a Szekszárdi szálló nagytermében, André István elnöklété alatt évi, rendes közgyűlést. A jegyzőkönyv hitelesítése után a mult évi működésről szóló elnöki jelentést dr. Zsigmond Ferencz iparhatósági biztos terjesztette elő. A jelentés pontos képét mutatja az egylet eredményes munkálkodásának. A számadást 2133 K 40 fillér bevétellel, 1516 K 64 fillér kiadással és így 616 K. 76 fill. pénztári maradvánnyal elfogadták. A testület vagyona 6320 kor. 76 fillér, a rokkant alap 3850 kor. 24 fillér vagyounal rendelkezik. Az 1908 évi költségvetést 2114 kor. 76 fillér bevétellel és 1360 kor. kiadással megállapították. Végül a tisztújítást ejtették meg, melyen az eddigi tisztviselőket és előjárósági tagokat újból megválasztották.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Méhészeti tanfolyam tanítók számára.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban jul. 2-től 22-ig és július 25-től aug. 15-ig néptanítók számára tanfolyam fog tartatni. A tanfolyamra felvettek teljes ellátásban díjtalanul részesülnek s akik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják, III. osztályu féljegyét is kapnak, melynek ára a visszautazás költségeivel együtt meg fog téríteni. Az egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványok a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez czimezve május végéig hozzám terjesztendőek be.

Szekszárd, 1908 márczius 28.

Tihanyi Domokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Államsegély. Moussong Gyula hőgyészi rk. tanítónak 400, Rosenbergné Misner Róza dombóvári izr. tanítónőnek 200, Czay György tabódi rk. tanítónak 400, Bienszak Ede hőgyészi rk. tanítónak 400, Szták József ten gódi ref. tanítónak 400, Somogyi Dávid dombóvári izr. tanítónak 200, Horváth Ferencz tolnai rk. tanítónak 80 és 200, Lengyelné Bányik Matildnak 160 és 200, Partl Ferencz tolnai tanítónak 60 és 200, Molnár Mátvás ozorai rk. tanítónak 600 és Hatz Sámuel győrei ág. tanítónak 200 korona államsegély utalványoztatott.

Szakértő kiküldése. A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter a dunaföldvári szaktanítós gazdasági ismétlő iskolához az általános tanulmányi eljárás és eredmény megfigyelése végett Péterffy József állami gazdasági szaktanítót küldte ki.

Nyilvánossági jog megadása. A dunaföldvári magán polgári leányiskolának a

közoktatásügyi miniszter a nyilvánossági jogot megadta.

Iskolalátogatás. Flórián Ambrus miniszteri megbízott, szakiskolai felügyelő f. é. márczius hó 29-én meglátogatta a bátaszéki és bonyhádi iparostanonciskolát.

Testi fenyíték az iskolában. A tanító könnyü testisértés miatt felelősségre nem vonható. A tanítónak joga van ugyan az iskolába járó tanuló felett házi fenyítéket gyakorolni, de az ily fenyíték oly tulerős nem lehet, hogy abból nagyobb sérülések származzanak. Budapesti kir. ítélő tábla 1887. évi 24,606. sz. a. Testi fenyítéket a tanító alkalmazhat, de az olyan legyen, hogy abból nagyobb sérülések ne támadjanak. A pécsi és budapesti kir. ítélőtábla 1891. évi 1813. és a budapesti 1887. évi 24,606 sz. a. kelt határozata.

Jár-e korpótlék a magán iskolai tanítóknak? Magániskolai tanítóknak is jár korpótlék. Közigazgatási bíróság 1906. évi 1406. számú ítélete. Államsegély ezeknél igénybe nem vehető. L. Népt. Lapja 1906. évi 24. számát.

Iskolaszék megalakulása. A kakasdi rk. iskolaszék 1908. márczius 15-én 2 évre újra alakult. Egyházi elnök: Anderle József, világi elnök: Fricsi Ádám, jegyző: Sziegriszt Rezső, gondnok: Geisz Ádám, és Müller Mihály lett.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

HIRDETÉSEK.

297 szám.

1908 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX-ik t.-cz. 102-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi csász. kir. járásbírósnak 1907 évi C. IV. 2188/7 számú végzése következtében, Pollák Adolf javára, Hahn Lipót és társa ellen 572 korona 71 fillér s jár. erejéig 1908 évi február hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 840 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti rőfös árucikkek nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szekszárdi kir. járásbíró-ság 1908-ik évi V. II 66/2 számú végzése folytán 572 kor. 71 fill. tökekövetelés, ennek 1907 évi december hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 25 kor. 12 fillérben bíróság m r megállapított költségek erejéig. Szekszárdon alperes czég üzleti helyiségében leendő megtartására 1908 évi április hó 9-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX-ik t.-cz. 107 és 108-ik §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX-ik t.-cz. 120-ik §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szekszárd, 1908 évi márczius hó 27-én.

Mányoky,

kir. bir. végrehajtó.

Szep husvéti czukor- tojások

kaphatók

Gauzer Ádám

fűszer, csemege és déligyümölcs kereskedésében

SZEY'SZÁRD, Kaszinó-bazár.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy a

cseléd és munkaközvetítő

intézetet ujonan berendeztem. Törekvésem oda fog irányulni, hogy a nálam feladott ajánlatokat a legpontosabban eszközöljem, amiért is szíves pártfogást kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Steiner Salamon.

2—3

Lakása a gimnázium mellett.

LAKÁS

a város központján, — 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel, — azonnal kiadó.

Czím a kiadóhivatalban.

159 szám.

1908 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX-ik t.-cz. 102-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbírósnak 1900 évi Sp. IX. 823/3 számú végzése következtében dr. Kármán Bertalan budapesti ügyvéd által képviselt, Első magyar varrógép- és kerékpárgyár részvénytársaság budapesti bejegyzett czég javára, Linka Károly községi jegyző, faddi lakos ellen, hátr. 423 korona 28 fillér s jár. erejéig 1907 évi július hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1471 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy félfedelű hintó, két drb 2 csövű Lanchaster vadászfegyver, 1 drb 2 és fél éves tarka szőrű, miskaroll göbe, 4 drb fehérszörű, 8 hónapos mangalicza malacz, keményfa faragott szobabutorok, egy czimbalom és egy teljes szalon garnitúra nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a paksi kir. jbiróság 1907 évi V. 217/3 sz. végzése folytán hátr. 280 korona tökekövetelés, ennek 1907 évi szeptember hó 9-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 109 kor. 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Fadd községben, a 3-mas népsorszámu házban, Linka Károly árverést szenvedő lakásán leendő megtartására 1908 évi április hó 8-ik napjának délutáni fél 2 órája határidőül

kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX-ik t.-cz. 107 és 108-ik §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX-ik t.-cz. 120-ik §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pakson, 1908 évi márczius hó 23-án.

Csery István,
kir. bir. végrehajtó.

130 sz.

1908. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a paksi kir. járásbírósnak 1907 évi V. 220/1 sz. végzése folytán, dr. Nemes József bajai ügyvéd által képviselt, Prager Károly és testvére bajai bejegyzett czég felperes részére, Komlóssy Antal és neje Kummer Valéria paksi lakosok alperesek ellen 64 korona tökekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 669 koronára becsült ingóságokra a paksi kir. jbiróság 1907 V. 220/4 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Paks községben a 16-utezában, a 493-mas népsorszámu házban leendő megtartására határidőül 1908. évi április hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája kitzetetik, amikor a bíróság lefoglalt egy bordó színű plüssel bevont ebédli diván, egy keményfa, barnára fényezett fekete márványlapu ebédli szekrény, két kép, szines papirnyomásu, aranyozott keretben, egyik „Honfoglalás” — másik Aradi vértanuk, hat drb bordószínű ripszszel bevont zsölye és egy hozzávaló kis asztal, egy szörme galléru férfi téli kabát, egy bádóg mézes kanna, 5 kiló csurgatott méz, egy káposztás dézsa és egy számszamos szekrény számszámmal s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindozok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldöttéül írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Pakson, 1908 évi márczius hó 26-án.

Csery István,
kir. bir. végrehajtó.

2899 szám.

tkv. 1908.

Végzés.

Ezen hivatalos jelentés folytán a 10360/tk. 1907 sz. alatt elrendelt árverésnek folyó évi április hó 10-ik napján d. e. 9 órakor Szekszárdon leendő foganatosításával Mányoky Kornél bírósági végrehajtó bizatik meg s felhivatik, hogy közölje az árverésen megjelentekkel, hogy a szekszárdi 1637. sz. betétben felvett I. 1—4 sorsz. ingatlanokat 2800 kor. agrárkölesön, a † 1—4 sorsz. ingatlanokat 6600 kor. agrárkölesön terhel, s hogy annak hátralékos része az árverés után is az ingatlanon marad.

Értesítettnek, a 10360/tk. 1907. sz. végzésben 1—10 alatt rendelték, továbbá 11. Magyar Agrár és járadékbank r. t. Budapest. 12. Szőlőszeti felügyelőség Szekszárd. 13. Mányoky Kornél H. az árverési hirdetmény és feltételekkel.

Szekszárd, a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál 1908 évi márczius hó 21-én.

Dr. Gyenes,
kir. tszéki bir ó

A legszebb fényképek

KISS JENŐ

„Kossuth” műtermében készülnek

Szekszárd,
Széchenyi-utca 651. szám.

13-51

Aki izléses, csinos, jó és olcsó

butorokat

akar beszerezni, az keresse meg a hosszabb ideig külföldön dolgozott

Botos Imre műasztalost,

lakik **Szekszárdon, Duna-utca 64/a.**, Horváth József szobakáplár házában, aki úgy a helybeli, mint a vidéki megrendeléseknek a legpontosabban tesz eleget. Raktáron tart saját gyártmányú diszes hálószoba berendezést, a melyet jutányos áron boesát áruba. — Ugyanezen műasztalos **fizetés mellett tanoncot keres.**

1-16

Üzlet áthelyezés saját házába, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca ezüsstel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longienes Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón** eszközölköttek.

Schulz Gusztáv

38-52

órás és ékszerész.

ÉLŐ husvétii bárányok

kaphatók nagypénteken Szekszárdon házhoz szállítva a nyolcz hetesek 8, a tiz hetesek 10 koronáért darabonként. Megrendelhetők a vételár elküldésével április 15-ig

Sass Lászlónál Borjád
u. p. **Kajdacs.**

1-2

Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstarka tenyészvikák eladó; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez **Kajmád, u. p. Tolna.**

23-23

Fischl Lajos butor- és épület-
asztalos, a „Pir-
nitzer József és Fiai” kereskedők házában
dus raktárt tart a legújabb és legmoder-
nebb butorokból, szalon-, ebédlő- és iroda-
berendezésekből, részletfizetésekre is. Azon-
kívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asz-
talos-munkák a leggyorsabban, jutányos
áron készülnek.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbaj-
sok, ferdennőttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkiuek teljesen **dijta-
lanul** rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybe-
vétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa
által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és
legnagyobb titoktartás mellett eszközölköttek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségek-
ben, orvosilag ajálva és sterilizálva. Feltétlenül meg-
bizhatóak. Tuzatonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: Az ember egész-
sége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal,
anuak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E
munkát bárkiuek díjtalanul és zárt borítékban küldi
meg az intézet igazgatóságára.

28-52

1928. számhoz.

Birtokbérbeadási hirdetmény.

Mely szerint ezennel közhírré tétetik, hogy a Tolnavármegyében, Németkeér község határában egymáshoz közel, egy 97.96—1600 holdas és egy 456.1151—1600 holdas tagban fekvő, a kellő gazdasági épületekkel részben már felszerelt, részben az uradalom által még pótlólag felszerelendő egyetem-alapítványi „**Nagy- és Kis-Magyaros**” nevezetű földbirtok, mely mivelési ágazatok szerinti felosztásában:

Belsőségben	6 59—1600 holdat,
Kertben	0.1149—1600 „
Szántóföldekben	508.516—1600 „
Kaszáló- és legelőekben	32.396—1600 „
Erdőben	2.1462—1600 „ és
Adómentesekben	3.865—1600 „

összesen tehát 553.1247—1600 hold földterületet foglal magában, — 1908. évi október hó 1-től kezdve 1920. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évi időtartamra írásbeli zárt ajánlati nyilvános versenytárgyalás úján haszonbérbe fog adatni.

Az írásbeli zárt ajánlatok, melyek egy koronás bélyeggel, nemkülönbén bármely kir. adóhivatalnál, vagy a kir. közalapítványi központi pénztárnál (Budapest, vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium) készpénzben, avagy magyar állampapirokban leteendő 3000 korona bánatpénzről az illető pénztár által kiállított hivatalos nyugtákkal ellátandók és melyekben a „Haszonbérleti és versenytárgyalási feltételek” ismerete és elfogadása kifejezetten kijelentendő, s melyek borítékain feltűnő módon jelzendő, hogy a „Németkeéri egyetem alapítványi birtok bérletére” tétetnek, **foljó 1908. évi április hó 22-én délelőtti 11 órájáig** a vallás- és közoktatásügyi Miniszterium segédhivatali főigazgató helyettesénél (V. kerület, Hold-utca 16. szám, földszint) annyival is inkább pontosan nyújtandók be, mivel később benyújtandó vagy beérkezendő, nemkülönbén a feltételektől eltérő és a bánatpénz letételét igazoló hiv. nyugta csatolása nélkül beadott ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A „Haszonbérleti és versenytárgyalási feltételek” időközben, vasárnapok kivételével, a hivatalos délelőtti órák alatt Budapesten, a vallás- és közoktatásügyi Miniszterium segédhivatali helyettes igazgatójánál, vagy Szekszárdon, az ottani kir. közalapítványi felügyelő-ségnél tekinthetők be, de utóbbi hivataltól 5 korona költségösszeg beküldése ellenében meg is szerezhetők.

A beérkezett írásbeli zárt ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium IX-ik ügyosztályában (Budapest, V. kerület, Vadász-utca 33. sz. III-ik emelet) **1908. évi április hó 22-én déli 12 órakor** nyilvánosan fognak felbontatni, mely ténykedésnél az ajánlattevők személyesen jelen is lehetnek.

Budapest, 1908. márczius hó 9-én.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minisztertől.

Csakis elsőrendű bükkfából!
Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Figyelem!

Legpontosabban szállítok kiváló minőségű légszáraz elsőrendű bükkfa aprított tűzifát, métermázsánként 2 kor. 80 fillér, különként 3 fillér árban.

Elsőrendű porosz és salgótarjáni darabos kőszén, ugyancsak tatal brikett szén is kapható.

Továbbá mindenfajta hasáb és dorong

tűzifa

jutányos árért kapható saját telepemem, a vasúti állomás mellett.

Kivánatra a fát, ugyancsak a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 5-10

Aprított tűzifa eladás nagyban és kicsinyben!

Ideális arcz-crème a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak úde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű
DIANA ARCZKENŐCS
szeptől, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárbán Szekszárdon. 62-62

Kiadó lakás

3 utcai és előszobából, vagy 4 udvari szobából álló lakás — mely esetleg két részben is kivehető — április 1-től kiadó.

Értekezni lehet özv. Lőrinczy József nével.

Kiadó lakás.

Szekszárdon, a gimnázium mögötti Perczel Mór-utca 362. számú házban 2 utcai, 1 udvari és egy előszobából álló lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó.

Bővebbet a háztulajdonosnál.

WEYRAUCH

padlófénymáz

szagtalan és gyorsan száradó.

Ezen szagtalan máz a szobapadlóra és minden mázolható eszközre kitünő, vízmentes és gyors száradása miatt nagyon kedvelt.

A mázolás ideje alatt szárad.

A festéktartalma máz a padlóknak bármily színét teljesen fedi, míg a tiszta máz, melynek festéktartalma nincsen, egyedül fényt a padlóknak adja

Használati utasítás a festékes fénymázzal.

Kapható 1 kgr. ot tartalmazó üvegekben
K 2'20.

Linoleum

egy kilogrammos dobozokban K 1'60.

SALAMON TESTVÉREK

fűszer, csemege, tea, rum, cognac, bor- és ásványvízkereskedésében

Szekszárd, br. Augusz-féle ház.

ERŐTAKARMÁNYT

(melasse-keveréket)

egy gazda sem fog gyárban venni, ha megtekinti a szabad. „**Magyar-óvár**“ melasse-keverő gépet, mellyel otthon a szükséges mennyiséget és minőséget maga készíttetheti el. —

A gép működésben látható

Sarkadi Andornál Szekszárd,
Széchenyi-u. 648. szám.

Interurban-telefon 22. szám. 2-2

Elsőrendű

hazai gyártmányu
celluloid 4-5

férfi és fiugallérok

és kézelők (fényes és fénytelen) különféle alakban, állandóan raktáron.

Grammofonok, fonografok

ugyancsak lemezek és hengerekben óriási választék olcsó, szabott árak mellett

Fekete Hugó

uri- és női divat-, rövidaru, ajándék és játékaru üzletében

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fonografok tiszta hanggal, drbja 8 kor.

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból, esengők, kúrtók stb. felszerelési tárgyakkól és a legjobb minőségű kerékpárgummikból állandó, nagyválasztékú raktár.

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készítünk.

Puch-motorkerékpárok és automobilonok tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becserelelünk.

Kedvező részletfizetések!

Jó minőség! Olcsó árak!

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és mühimzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépet 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserelelünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — Szakértő mügépészünket kivánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

és hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

Müller Testvérek

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.